

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Versijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

DE HERZIENING VAN ONZE WETGEVING OP DE ABNORMALEN. --- EEN PIJNLIJK GEVAL.

Vooraleer tegenwoordig artikel te schrijven, heb ik mij afgevraagd of het wel behoorlijk was dat ik in dit blad een mededeeling zou publiceeren betreffende een geval dat zich voorgedaan heeft in mijn eigen praktijk, waarbij dan ook de kans bestaat dat de vereischte objectiviteit zou tekort schieten. Ik heb mij echter het woord herinnerd van den heer Leon Cornil, advocaat-generaal bij het Hof van Verbreking, waar deze hoge magistraat in zijn merkwaardige mercuriale die hij uitsprak bij de plechtige openingszitting van het Hof van Verbreking, er op drukte dat het de plicht is van den jurist wanneer hij gebreken in de wetgeving en in de rechtspraktijk ondervindt, deze aan de openbare meening bekend te maken en aldus deze openbare meening en ook den wetgever in te lichten over verkeerde toestanden welke bestaan in de rechtsbedeeling, ten einde aldus de noodige hervormingen voor te bereiden.

Het is mij zoo pas gebeurd op uiterst pijnlijke wijze een zeer belangrijke tekortkoming van onze wetgeving op de abnormalen te ondervinden. Ik acht het dan ook ten zeerste wenschelijk dit geval aan de Vlaamsche juristen bekend te maken en tevens te wijzen op zekere hervormingen die dringend noodig zijn in onze wet van 9 April 1930.

In de maand Februari l.l. werd ik door den Heer Voorzitter van het Assisenhof van Ant-

werpen van ambtswege aangeduid om de verdediging waar te nemen van een persoon, die enkele dagen nadien zou verschijnen voor het Assisenhof op grond van art. 23 der wet van 9 April 1930. Het was een van de allereerste malen dat dit artikel voor het Assisenhof in toepassing gebracht werd. De bepaling er in verrat betreft de verlenging der interneering van veroordeelden, die tijdens den duur van hun hechtenis als abnormaal zijn erkend geworden en waarvan de straftijd ten einde is. Deze personen kunnen na het verstrijken van den termijn hunner straf opgesloten blijven door beslissing van de rechtsmacht die de veroordeeling heeft uitgesproken. Daar het hier een veroordeeling voor het Assisenhof gold, moest dus deze zelfde juridictie, zonder bijstand van de jury, over het geval beslissen.

Het gold een zeer pijnlijke historie. De man in kwestie was vóór 15 jaar door het Assisenhof van Antwerpen veroordeeld geworden tot 15 jaar dwangarbeid. Hij was betrokken geweest in het reusachtig proces der bende Nauwelaerts, dat gedurende lange weken het Antwerpsch Assisenhof had beziggehouden. De stemming welke deze zaak omringde was natuurlijk uiterst ongunstig en alhoewel het vaststond dat de man zich enkel aan diefstal had bezondigd en dat het anderen waren die zich aan moord hadden plichtig gemaakt, werd hij tot de zeer strenge

straf van 15 jaar dwangarbeid veroordeeld. In de atmosfeer waarin het geding voorkwam, was deze beslissing volkomen begrijpelijk, alhoewel, wanneer men het geval van den plichtige individueel beschouwde, de straf wel buitengewoon hard kon genoemd worden.

Zoovele jaren geleden had ik voor het Assisenhof te Antwerpen dien man verdedigd. Sedertdien had ik van hem niets meer gehoord tot ik nu plotseling door de aanstelling als verdediger van dezen persoon vernam, dat hij zijn straf volledig had uitgeboet en volle 15 jaar opsluiting achter den rug had.

Tijdens den duur van deze lange gevangenzitting was er opgemerkt geworden dat de man teekens gaf van moedeloosheid. Er werd geoordeeld dat zijn toestand diende beschouwd te worden als een geval van abnormaliteit en hij werd van de gewone gevangenis, waar hij zijn straf uitboette, overgebracht naar het bijzonder gesticht voor abnormalen te Doornik. Daar wachtte de man nu het lang verbeide oogenblik af dat zijn 15 jaren opsluiting zouden ten einde loopen in Februari 1937 en dat hij terug van de vrijheid zou kunnen genieten.

Het veroorzaakt zonder twijfel aan een verdediger een zeer sterke emotie wanneer hij, na 15 jaar, terug in contact komt met een beschuldigde, waarvoor hij zoo langen tijd geleden had gepleit en de omstandigheid zich te bevinden tegenover iemand die, al heeft hij zich ook aan een erg feit plichtig gemaakt, gedurende 15 volle jaren heeft geboet, geeft u niet enkel een gevoel van zeer intens medelijden, doch ook een gevoel van ontzag voor het gewicht van de boete en voor de ontzaglijke som van lijden dat door dien mensch werd getorst.

In het onderhavig geval was de toestand bijzonder impressionnant. Wanneer de feiten vóór 15 jaar voorvielen, had de man in kwestie een gezin achtergelaten van een vrouw met vier kleine kinderen. In tegenstelling met wat men zoo dikwijls ziet gebeuren in dergelijke pijnlijke omstandigheden, had deze moeder een moed en een zielegrootheid getoond die bewonderenswaardig was. Verre van haar echtgenoot en den vader harer kinderen te verloochenen of te vergeten, was ze gedurende de 15 jaren van zijn opsluiting zijn sterke steun gebleven; ze had met grenzelooze offervaardigheid gezorgd voor het onderhoud van haar kinderen; zij had deze een uitstekende opvoeding gegeven niet-tegenstaande de uiterst geringe middelen waar-

over ze beschikte en ze had deze kinderen grootgebracht in de liefde van hun verwijderden vader van wien ze steeds met de meeste tact en met het warmste gevoel aan hen had gesproken. Ze wist op het allernoodzakelijkste nog steeds iets uit te sparen om nu en dan de kostelijke reis naar Doornik te kunnen ondernemen ten einde aldaar enkele malen 's jaars haar echtgenoot te bezoeken, hem te steunen en op te beuren.

De man, gesterkt door deze houding zijner echtgenoot en door de liefde zijner kinderen, werkte vlijtig en kon er in gelukken nu en dan eenig geld aan zijn gezin te doen bezorgen voortkomende van de karige opbrengst van zijn gevangene-salaris.

Gedurende de 15 jaar van de straf waren de kinderen groot geworden; ze hadden een voorbeeldig gedrag, waren allen werkzaam en genoten de achting van hun patroons. Zoo werd in dat gezin met blijde verwachting de aanstaande vrijstelling van den vader verbeid. De man die wel eens perioden van moedeloosheid gekend had en die, volgens de administratieve inlichtingen wel eens zekere teekenen had gegeven van «gevangenis-psychose», zou zeer spoedig in het milieu van zijn gezin, omringd van de genegenheid van vrouw en kinderen, opfleuren en zich na korten tijd aan den arbeid kunnen begeven. De wolken van het zwart verleden dreven weg en het leek of er nog zon zou kunnen schijnen in het leven van deze menschen.

Men had echter niet gerekend met de bepalingen der wet van 9 April 1930 en met de... psychiatrische wetenschap zooals ze beoefend wordt in het gesticht te Doornik. Enkel ten tijde vooraleer in vrijheid gesteld te worden, wordt de man in kwestie onderzocht door den psychiater van het gesticht Dr. Nève. Deze maakt een verslag op van enkele regels; er wordt in dit verslag gezegd dat de man vóór 5 jaar wel eens onrustig geweest is en moedeloos en dat hij ook wel eens in een oogenblik van crisis zich onwillig toonde. Over den toestand gedurende de laatste jaren, geen woord. Het verslag voegt er aan toe dat die vage symptomen, welke zoo lang geleden reeds zouden vastgesteld zijn geworden, stellig te wijten zijn aan gevangenis-psychose, dus rechtstreeks hun oorzaak vinden in het feit dat de man zoo lange jaren in hechtenis is gebleven. Niettegenstaande er nooit in de gevangenis de minste straf op hem was

toegepast geworden; niettegenstaande hij vlijtig had gewerkt en geld had kunnen verdienen om zijn gezin te steunen; niettegenstaande het uitstekend gezinsmilieu waar de man na zijn invrijheidstelling blij verwacht werd, besluit het kortbondig, zeer vaag, slecht opgesteld en volstrekt onwetenschappelijk verslag, dat het wenschelijk is den man na het verstrijken van zijn straf nog langer opgesloten te houden in het belang van het sociaal verweer.

Het is op grond van de gegevens van dit verslag dat het Openbaar Ministerie voor het Assisenhof zijn eisch tot verlenging van het internement stelde.

Wanneer ik enkele dagen vóór de verschijning van den belanghebbende met hem sprak, deelde deze man, die trouwens den indruk maakte van de meest volstreckte gezondheid van geest, mij mede hoe hij door den geneesheer van het gesticht was onderzocht geworden. Hij vertelde hoe deze dokter volstrekt geen Vlaamsch kende, terwijl hijzelf absoluut niet in het minst de Fransche taal machtig was. De zeer korte ondervraging, waaraan hij was onderworpen geworden, was gebeurd door bemiddeling van een cipier, die als taalman dienst moest doen. Ik kon deze bewering haast niet gelooven en wachtte dan ook met groote belangstelling de verschijning af voor het Assisenhof van dezen getuige-psychiater, die daar dus in het Vlaamsch zijn getuigenis zou moeten afleggen. Wanneer Dr. Nève zich aanbod en hem gevraagd werd in het Nederlandsch de formule van den eed af te leggen, moest hij bekennen dat hij hiertoe niet in staat was. Het was hem volstrekt onmogelijk het minste Nederlandsch te spreken. Het bleek dus wel dat, hetgeen de veroordeelde had medegedeeld, volkomen de waarheid was en in de publieke zitting van het Assisenhof moest de dokter-psychiater bekennen, dat hij dus een verslag had uitgebracht over een zoogezegd geesteszieke, *waarmede hij volstrekt in de onmogelijkheid was geweest het minste gesprek te houden* en dat hij het met zijn ambtsplicht en zijn waardigheid had kunnen overeenbrengen, niettegenstaande deze omstandigheid, toch een deskundig verslag af te leveren, dat op vage en verouderde gegevens besloot tot de verlenging van het internement.

Is het feit dat iets dergelijks mogelijk is, niet op de meest volstreckte wijze wraakroepend en zal niet iedereen, die een dergelijke omstandigheid vaststelt, zich verontwaardigd toonen eerst

en vooral over het plichtsbesef van dergelijke deskundige, maar tevens ook over de administratieve organisatie die zulke toestanden mogelijk maakt.

Deze getuige-expert maakte op de zitting den allertreurigsten indruk, geen enkel ernstig argument kon hij voorbrengen tot staving van het besluit van zijn verslag, het bleef van zijnentwege een bevestiging zonder eenige basis of steun.

Op dezelfde zitting van het Assisenhof verscheen de burgemeester van de gemeente waar de familie van den opgeslotene gehuisvest was en deze burgemeester, eveneens dokter, verklaarde welke uitstekende faam de familie genoot en hoe de vader na zijn vrijlating in de allerbeste voorwaarden zou kunnen opgenomen en verzorgd worden in den schoot van zijn prachtig gezin, dat zoo lang en zoo moedig zijn terugkomst had verwacht. De vrouw en de kinderen verschenen zelf om te getuigen van hun gehechtheid aan hun vader en om het Hof te smeeken de vrijlating toe te staan.

Als verdediger was ik verplicht te onderlijnen welke verontwaardiging in mij wakker riep de wijze waarop de deskundige van Doornik zijn verslag had opgesteld, hoe alle ernstig gegeven betreffende eenige abnormaliteit ontbrak, hoe dit verslag volstrekt zonder waarde diende geacht te worden, daar het toch absoluut noodzakelijk is, om in geweten en met kennis van zaken een verslag te maken over den geestestoestand van iemand, dat men ten allerminste met hem zou kunnen spreken; hoe dit des te meer noodzakelijk is waar het een zielszieke geldt, die schijnt te lijden aan een zoo speciale aandoening als de gevangenispsychose, waarvoor redelijkerwijze geen betere remedie bestaat dan de invrijheidstelling, wanneer ze mogelijk is; hoe het vereischt is dat men in het gesprek alle schakeeringen zou kunnen nagaan van het geestesleven van den patiënt en men zich dus heelemaal moet kunnen inleven in zijn gedachtengang; hoe slechts een volstreckte trouwdheid met de taal van den beweerd zieke eenig licht zou kunnen verschaffen en hoe bijgevolg dit verslag van Dr. Nève volstrekt als waardeloos diende beschouwd te worden.

Ik was ook verplicht er op te wijzen hoe geen enkele maatregel van sociaal verweer zou kunnen opwegen tegen den buitengewoon sterken moreelen invloed, die uit zou gaan van den

familiekring waarin de vrijgelaten gevangene zou worden opgenomen. Het mocht alles niet baten. Het Hof was van meening zich te moeten steunen op het verslag van Dr. Nève en eene nieuwe interneering van 15 jaar te moeten bevelen.

Het is stellig zeer begrijpelijk dat de magistraten van meening zijn, dat het hun niet mogelijk is, gezien hun noodzakelijke onbevoegdheid op medisch gebied, te beslissen tegen een advies in van den geneesheer en dat, hoe zwak een verslag zich ook moge voordoen, het toch dient beschouwd te worden als een deskundig advies, waartegen de rechterlijke beslissing niet mag ingaan. Hoe begrijpelijk en rechtmatig die meening ook weze en hoezeer men zich ook rekenschap kunne geven van het feit dat het Hof niet de verantwoordelijkheid wil op zich nemen een invrijheidstelling te bevelen tegen een geneeskundig advies in, toch neemt het niet weg dat iedereen, die de zaak in kwestie kende en gevolgd heeft, uitermate pijnlijk getroffen was door den maatregel, welke hier ingevolge art. 23 der wet van 9 April 1930 werd genomen. Ieder die Dr. Nève had gehoord en zijne onbenullige verklaring had gevolgd, voelde hoe onnuttig en hoe verkeerd de maatregel tot verlenging van het internement was, die werd voorgesteld door den dokter op grond van zulke vage gegevens, en hoe deze maatregelen op de geestesgezondheid van den veroordeelde juist het tegenovergestelde effect zouden maken dan datgene, dat men er van verwachtte. Inderdaad, wanneer deze man werkelijk aangetast was door gevangenispsychose, die zich vooral uit door crisissen van moedeloosheid en vertwijfeling, zal men zich rekenschap kunnen geven van het geweldig groot gevaar dat er voor den geest van den patiënt bestaat in het feit dat hij, die na vijftien jaar gevangenzitting, dag voor dag op de invrijheidstelling had gehoopt, plotseling deze hoop ziet ineensstorten en zich opnieuw voor een oneindig lang termijn hoort verwijzen tot de opsluiting. Dergelijke maatregelen zouden stellig van aard kunnen zijn om de nadeeligste gevolgen te hebben op den geestestoestand van den zieke, terwijl toch de verzorging in den schoot van zijn gezin zulke groote mogelijkheden tot heropbeuring, herklasseering en geestelijke gezondmaking bood.

Zelden heb ik dieper gevoeld hoe de best bedoelde maatregelen volledig hun doel kunnen missen en kunnen uitloopen op de allerjammer-

lijkste verwezenlijkingen en zelden heb ik beter ingezien hoe onvolmaakt onze wet is van 9 April 1930 en hoe het toch volstrekt noodzakelijk zou zijn dat toestanden, zooals diegene die hierboven beschreven zijn, zouden dienen gewijzigd te worden.

Zooals thans het art. 23 wordt toegepast, hangt de veroordeelde doodeenvoudig af van de willekeur van een gestichtsdokter die, zooals hierboven blijkt, in de meest ondenkbare omstandigheden verslag uitbrengt zonder zelfs met den patiënt te kunnen spreken. De bedoeling van den wetgever was weliswaar uitstekend. Hij heeft getracht te bekomen dat de verlenging van internement niet enkel zou afhangen van een administratief advies, doch dat de rechtsmacht uitspraak zou doen. Vandaar de bepaling dat dezelfde jurisdictie als diegene die de straf had uitgesproken, moet beslissen over het internement, doch, zooals hooger gezegd, is het zeer lastig voor magistraten, die over geen enkele andere documentatie beschikken dan juist over dit administratief advies, van dit advies af te wijken en zoo wordt dan toch in de praktijk de toepassing van art. 23 niets anders dan een enterineering van dit administratief advies met al de betreuenswaardige gevolgen die daaraan, zooals in de hooger aangehaalde omstandigheden, verbonden zijn.

Wat zou er kunnen gedaan worden om op dit punt den toestand te veranderen?

Eerst en vooral zou er onmiddellijk een eind moeten gesteld worden aan het werkelijk schandaal, dat zich voordoet door het feit dat Vlaamsche veroordeelden verblijvende in het gesticht voor abnormalen te Doornik, afhangen van het advies van een psychiater die hen niet verstaat en die voor het Assisenhof bekend niet met hen te kunnen spreken. Hieraan is zeer gemakkelijk administratief te verhelpen en ik ben overtuigd dat het voldoende zal geweest zijn dien toestand kenbaar te maken om onmiddellijk de noodige maatregelen te zien treffen. Ware dit in orde, dan dienden er stellig voor het onderzoek zelf dat door een deskundige gedaan wordt, zekere regelen in aanmerking genomen. Eerst en vooral zou de deskundige advies moeten uitbrengen niet alleen aangaande den objectieven toestand van den patiënt, die zijn wetenschappelijke bevoegdheid hem moet toelaten vast te stellen, doch hij zou eveneens moeten onderzoeken welke de gevolgen zijn van de invrijheidstelling na het uitboeten der straf en bijgevolg een onderzoek

moeten instellen over het milieu, waarin de vrijgelatene zal opgenomen worden. Wanneer een on sociaal milieu zou kunnen wijzen op de noodzakelijkheid van een verlengenis der interneering, kan het opnemen in een familiekring juist het eenig middel zijn om genezing en heropbeuring te bewerkstelligen.

Verder zou in elk geval een veroordeelde tegen wien de toepassing van art. 23 geëischt wordt, in de gelegenheid moeten verkeer en om, naast den psychiater der instelling waarin hij ver toeft, verslag te doen uitbrengen door een psychiater zijner keuze, opdat de Rechtbank ten minste over twee adviezen zou beschikken. Dit schijnt wel het eenige middel om te beletten dat de toepassing van art. 23 zou worden tot een eenvoudige formaliteit. Aldus zou de rechtsmacht kunnen oordeelen met kennis van zaken, behoorlijk ingelicht door twee wetenschappelijke meeningen uitgebracht, de eene ten ver zoeke van de administratie, de andere ten ver zoeke van den belanghebbende.

Hier struikelt de noodzakelijke hervorming echter op de kosten die dergelijk deskundig onder zoek meebrengt. De meeste belanghebbenden die van de tegenexpertise gebruik willen maken

zullen niet in de gelegenheid verkeer en de kosten ervan te betalen. Mag dit een reden zijn om deze menschen van dit zoo onontbeerlijk middel ter objectieve inlichting van de Rechtbank te berooven? Dit zal niet kunnen worden volge houden.

Het lijkt me volstrekt vereischt dat wanneer het Parket op grond van art. 23 de verlenging der interneering vraagt, er aan den veroordeelde een lijst van experten-psychiaters zou dienen ter beschikking gesteld worden waartusschen hij er vrij een zou mogen uitkiezen om zijn toestand te onderzoeken. De kosten van dit onderzoek zouden, in geval van bewezen behoefteigheid, door den Staat dienen gedragen. De gevallen van dezen aard zijn niet zoo menigvuldig, opdat tegen dit voorstel budgetaire bezwaren zouden kunnen geopperd worden.

Slechts wanneer dergelijke hervormingen zouden verwezenlijkt zijn, zou de wet niet zoo als thans ingaan tegen het doel dat zij nastreeft, en zou hare toepassing ophouden in de plaats van bescherming en genezing te brengen, abnormaliteit te prikkelen en krankzinnigheid te veroorzaken!

René Victor.

RECHTSPRAAK

202

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 5 Maart 1937.

Voorzitter: Graaf de Lichtervelde.

Raadsheeren: MM. Van Laethem en De Beus.

Op. Min.: M. Van Durme.

ARBEIDSONGEVALLEN. — VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ. — AANSTELLING ALS BURGERLIJKE PARTIJ. — WETTELIJKE EN CONTRACTUELE IN DE PLAATSTELLING. — ONTVANKELIJKHEID.

De uitkeeringen door eene verzekeringsmaatschappij aan een verzekerde gedaan, kunnen niet aanzien worden als een rechtstreeksch schadelijk gevolg van eene onrechtmatige daad.

In zake arbeidsongevallen echter treedt de verzekeraar van rechtswege in de plaats van het hoofd der onderneming.

De in de plaatsstelling kan eveneens tusschen verzekeraar en verzekerde worden bedongen.

In beide gevallen is de verzekeringsmaatschappij onvankelijk in hare aanstelling als Burg. Partij.

Gen. Accident en O. M. t/ Buntinx.

Aangezien het beroep ingediend door de Vennootschap van Schotsch recht « General accident Fire

and Life Assurance Corporation » regelmatig is;

Aangezien de burgerlijke partij een vergoeding heeft uitgekeerd van 282,95 fr. aan Bogaerts, en een vergoeding van 2730,75 fr. aan Van den Houdt, beide slachtoffers van het ongeval door betichte veroorzaakt;

Aangezien de vergoeding van 282,95 fr. uitbetaald werd overeenkomstig de wet op de arbeidsongevallen, en die van 2730,75 fr. op grond van een gezamenlijke verzekering aangegaan tusschen de burgerlijke partij en de N. V. « Grand Comptoir Anversois »;

Aangezien de burgerlijke partij haren eisch steunt als rechtstreeksche vordering, op art. 3 van de wet van 17 April 1878, en als vordering krachtens de indeplaatsstelling, op hetzelfde artikel alsook op de artt. 9, 19 en 25 der wet op de arbeidsongevallen enerzijds, en op een mondelinge overeenkomst van indeplaatsstelling anderzijds;

Aangezien, wat de indeplaatsstelling ten aanzien van het slachtoffer Bogaerts betreft, de verzekeraar, op grond van de wet op de arbeidsongevallen, in de plaats treedt van het verzekerde hoofd van de onderneming en zich burgerlijke partij kan stellen tegen hen die voor het ongeval verantwoordelijk zijn (Verbreking, 19 Juli 1909, Pas. 1909, I, 349);

Aangezien wat de indeplaatsstelling ten aanzien

van het slachtoffer Van den Houdt betreft, deze bedongen indeplaatsstelling geldig werd aangegaan, vermits zij door Van den Houdt, schuldeischer van de vergoeding, verleend werd op het oogenblik dat hij van de burgerlijke partij betaling ontving, en deze partij dus de rechten en rechtsvorderingen van Van den Houdt tegen betichte kan uitoefenen;

Aangezien trouwens het bestaan van deze indeplaatsstelling noch door betichte, noch door den burgerlijk verantwoordelijke wordt betwist;

Aangezien bijgevolg de burgerlijke partij in de beide gevallen haar vordering uitoefent tot herstelling van de schade veroorzaakt door het misdrijf en geleden hetzij door haar zelf, hetzij door de slachtoffers, wier rechten en rechtsvorderingen zij uitoefenen kan;

Aangezien die vordering als zoodanig ontvanke-lijk is en de eerste rechter ze ten onrechte niet-ontvanke-lijk verklaard heeft;

Ten gronde :

Aangezien de bedragen door de burgerlijke partij uitgekeerd, vergoedingen uitmaken wegens loon-verlies, kosten van geneesheer en van verpleging, die tengevolge van het ongeval moesten betaald worden, dat die bedragen tevens de werkelijke schade vertegenwoordigen welke de slachtoffers te dien opzichte geleden hebben;

Aangezien het niet bewezen is dat de burgerlijke partij, optredend rechtstreeks en uit eigen hoofde tegen betichte, schade heeft geleden door de on-rechtmatige daad van betichte; dat de door de bur-gerlijke partij gedane uitkeeringen niet noodzakelijk als een schadelijk gevolg van die onrechtmatige daad moeten beschouwd worden, vermits de burgerlijke partij de verzekeringspremies ontvangen heeft als tegenprestatie voor de eventuele vergoedingen.

Maar aangezien de burgerlijke partij, als in de plaatsgestelde van het hoofd der onderneming, waar-bij het slachtoffer Bogaerts in dienst was, gerech-tigd is om de door haar betaalde vergoedingen ex delicto terug te vorderen op dezelfde wijze als zulks door art. 19 der wet op de arbeidsongevallen toe-gelaten is aan het hoofd der onderneming zelf;

Aangezien eveneens de burgerlijke partij, optre-dend als in de plaatsgestelde van het slachtoffer Van den Houdt, de door dezen geleden schade tegen betichte kan doen gelden en van den betichte eischen dat hij de vergoeding van de schade aan de burger-lijke partij zou betalen op dezelfde wijze en in de-zelfde mate als hij die zou moeten betalen hebben aan het slachtoffer zelf;

Aangezien bijgevolg de vordering van de burger-lijke partij, gesteund op de wettelijke en de bedongen indeplaatsstelling, gegrond is;

Om die redenen :

Het Hof, ontvangt het beroep, beslist op tegen-spraak, alle andere of strijdige conclusies van de hand wijzende, doet het vonnis te niet;

trekt de zaak tot zich, veroordeelt betichte en den burgerlijke verantwoordelijke hoofdelijk aan de burgerlijke partij te betalen de sommen van 282,95 en 2736,75 fr., samen 3013,70 fr., met de vergoeden-de interesten te rekenen van den dag van de beta-

ling, en de gerechtelijke interesten en de kosten van beide gedingen.

Geeft akte aan de burgerlijke partij van het door haar gemaakte voorbehoud ten aanzien van de som-men, welke zij nog zou moeten betalen aangaande hetzelfde ongeval, boven de bij dit arrest gestelde bedragen.

203

CORRECTIONEËLE RECHTBANK TE GENT

19 Februari 1937

Voorziter : M. de Sloovere.

Rechters : MM. Reichler en Belpaire.

Pleiters : Mrs Fr. Claessens, H. Schiltz en W. Koll.

I. — BURGERLIJKE VERANTWOORDELIJK-HEID. — FOUT DER SLACHTOFFERS. — BEDIEN-DE DER COMMISSIE VAN OPENBAREN ONDER-STAND TE ANTWERPEN. — PENSIOEN TOEGE-KEND DOOR DE STAD ANTWERPEN.

II. — STAD ANTWERPEN ONTVANKELIJK ALS BURGERLIJKE PARTIJ OM TERUGBETALING TE EISCHEN VAN HET KAPITAAL VAN HET VER-SCHULDIGD PENSIOEN ONDER MINDERING DER STORTINGEN GEDAAN DOOR HET SLACHT-OFFER.

III. — DOODELIJK ONGEVAL. — BEREKENING DER SCHADE. — PIJN EN SMART VAN HET SLACHTOFFER. — ZEDELIJKE SCHADE VAN ECHTGENOOTE. — ZEDELIJKE SCHADE VAN GE-HUWDE DOCHTER. — ZEDELIJKE SCHADE VAN MINDERJARIG KIND. — PERSOONLIJK ONDER-HOUD VAN SLACHTOFFER. — GEEN AFTROK VAN 10 o/o WEGENS UITBETALING VAN KAPI-TAAL. — BEGRAFENISKOSTEN.

IV. — CUMULATIE DER VERGOEDINGEN MET PENSIOEN.

I. — *Slachtoffers van een auto-ongeval hebben eene fout begaan enerzijds, door plaats te nemen in een snellen huurauto bestuurd door een jongeling van achttien jaar en anderzijds, door niet tusschen te komen wanneer deze rijdt met al te overdreven snelheid en op de meest roekeloze wijze andere voertuigen voorsteekt. Deze fouten zijn van aard de helft der verantwoordelijkheid van het ongeval op de slacht-offers zelf te doen wegen.*

II. — *De verantwoordelijk verklaarde dader van een doodelijk ongeval, is gehouden de schade te vergoe-den die hij aan de stad Antwerpen veroorzaakt heeft, door een dadelijk eischbare schuld te doen ontstaan, terwijl zij maar voorwaardelijk gehouden was. (1) De pensioenen die de stad Antwerpen aan hare bedien-den uitkeert kunnen niet gelijkgesteld worden met levensverzekeringen.*

De eisch der stad Antwerpen tot betaling van het kapi-taal der rente onder mindering der stortingen door het slachtoffer in de gemeentelijke voorzieningskas gedaan, is gegrond.

III. — *Slachtoffer dat bij zijne aankomst in het hospi-taal zijn volle bewustzijn bezat en zich heeft reken-schap kunnen geven van zijn nakenden dood : zede-lijke en lichamelijke schade fr. 15.000. — Zedelijke schade door verlies van echtgenoot fr. 25.000. — Ze-delijke schade aan gehuwde dochter, die zelf reeds familie heeft gesticht fr. 5.000. — Zedelijke schade*

aan minderjarig kind, door het afsterven van haar vader en grootvader fr. 15.000.

Bij de berekening der schade door het gemis aan het loon van het slachtoffer gedurende zijn vermoedelijke leeftijd dient 40 o/o afgetrokken voor persoonlijk onderhoud van het slachtoffer. (2)

Gezien de wisselvalligheden van den geldelijken toestand zou het niet billijk zijn 10 o/o af te houden wegens onmiddellijke uitbetaling van een kapitaal. (3)

Begrafeniskosten zijn een last der nalatenschap. De vervroegde uitgave dient echter vergoed. (4)

IV. — Het bedrag van het kapitaal van het pensioen door de stad Antwerpen uitgekeerd dient niet afgetrokken van de vergoedingen verschuldigd aan de slachtoffers van het ongeval. (5)

O. M., Gevers t/ Wwe De Beuckelaer en ctn en de stad Antwerpen.

Gezien het vonnis in dato 22 Januari 1937, waarbij aan Van den Bogaert Helena, echtgenote Seys Jozef, den gerechtelijken bijstand wordt toegestaan voor zooveel als noodig ten einde verder als burgerlijke partij op te treden tegen voornoemde heeren Gevers, vader en zoon.

Gehoord Mter Koll-Moreau, advocaat te Antwerpen, pleitende voor de burgerlijke partij de Stad Antwerpen en voor zooveel noodig de Commissie van Openbaren Onderstand van Antwerpen, beide burgerlijke partij ter terechtzitting vertegenwoordigd door Mter Vergeynst, avoué.

Gehoord Mter H. Schiltz, advocaat te Antwerpen, pleitende voor de burgerlijke partij Anna De Bruyn, weduwe De Beuckelaar, handelende in eigen naam en qualitate qua.

Gehoord denzelfden Mter Schiltz, vertegenwoordigende ter terechtzitting de burgerlijke partij Van den Bogaert Helena, echtgenote Seys, alsook Seys Jozef, voornoemd ingevolge de hooger ingeroepen volmacht, in zijne middelen en besluiten voor gezegde burgerlijke partij Van den Bogaert Helena.

Gehoord Meester Frans Claessens, advocaat, te Antwerpen, pleitende voor de heeren Gevers vader en zoon, in de middelen en besluiten van deze laatsten.

A. — Over het principie der verantwoordelijkheid op burgerlijk gebied.

Overwegende dat het arrest d.d. 1 April 1936 beslist heeft dat de fout van Gevers Karel als totaal en zonder de minste verontschuldiging voor kwam.

Dat gezegd arrest echter, evenals het vonnis van 24 Mei 1935, enkel de strafrechterlijke verantwoordelijkheid beoogden.

Dat de Rechtbank dus te onderzoeken heeft of de verantwoordelijkheid, uit burgerlijk oogpunt beschouwd, ook voor het geheel op den verdachte moet wegen, en of de burgerlijke partijen van hunnen kant ook geen fout hebben begaan die alhoewel zonder invloed op het ongeval zelf, toch van aard is verdachte van een deel der verantwoordelijkheid te ontlasten.

Overwegende dat de burgerlijke partijen wisten

dat Gevers Karel met een huurauto Lasalle reed dien hij de gewoonte niet had te geleiden, en die voorzien was van een zeer krachtigen motor.

Dat zij den jeugdigen ouderdom van Gevers kennen, en moesten weten dat hij een onvoorzichtige geleider was, daar zij reeds vroeger met hem uitstappen per auto hadden gedaan.

Dat zij trouwens op de heenreis naar de kust, zich hadden kunnen rekenschap geven van zijne manier van geleiden.

Dat bij de terugkomst, kort voor 't ongeval, een getuige heeft vastgesteld dat Gevers op gekke wijze reed, en slechts door «une acrobatie extraordinaire» een ongeval vermeerde, dat eenige oogenblikken later in dezelfde omstandigheden toch gebeurde.

Dat de burgerlijke partijen dus een fout hebben begaan door plaats te nemen in een snellen huurauto, geleid door een jongeling van achttien jaar.

Dat zij een andere fout hebben begaan door niet tusschen te komen wanneer deze met al te overdreven snelheid reed en op de meest roekeloze wijze andere voertuigen wilde voorsteken.

Overwegende dat deze fouten van aard zijn de helft der verantwoordelijkheid op de burgerlijke partijen zelf te doen wegen.

B. — Over de burgerlijke eischen.

1. - Burgerlijke partij Stad Antwerpen.

Overwegende dat de Stad Antwerpen betaling vraagt van de som van 53.465 fr. 49, zijnde het verschil tusschen de stortingen gedaan door het slachtoffer aan de gemeentelijke voorzieningskas voor zijn pensioen, en het kapitaal dat noodzakelijk is om het pensioengeld aan de belanghebbenden te verschaffen : (61.824,24 — 8.358,75 fr. = 53.465,49) dat zij deze eischt ten titel van schadevergoeding.

Overwegende dat de gegrondheid van den eisch betwist wordt door verdachte en de andere burgerlijke partij.

Dat zij beweren dat er geen rechtstreeksch oorzaaklijk verband bestaat tusschen het ongeval en de verplichting een pensioen te betalen, dat trouwens deze betaling geen schade uitmaakt voor de Stad Antwerpen, daar zij enkel de uitvoering is van een wettelijke verplichting.

Overwegende dat krachtens overeenkomst tusschen de Stad Antwerpen en de Stadswerklieden, dit in uitvoering van de wet van 25 April 1933, aan gezegde werklieden, of aan hunne rechthebbenden een pensioen wordt verzekerd.

1) na verloop van een voorzien en bepaalde tijdruimte (op 60-jarigen ouderdom na 25 jaar dienst of op 65 jarigen ouderdom);

2) in geval van een onvoorziene gebeurtenis vóór het verstrijken dezer tijdruimte, en die de invaliditeit of het afsterven van den werkman medesleept.

Overwegende dat in het tweede geval; deze gebeurtenis onmiddellijk werkende kracht geeft aan de verplichting bevat in de overeenkomsten dus de oorzaak is dat deze onmiddellijk moet worden uitgevoerd.

Dat het diensvolgens niet ernstig kan betwist

worden dat er een oorzakelijk verband bestaat tusschen het ongeval dat den dood van De Beuckelaar heeft veroorzaakt en de uitbetaling door de Stad Antwerpen van een pensioen aan zijne weduwe.

Overwegende dat om vast te stellen of deze betaling kan beschouwd worden als een schade voor de Stad Antwerpen, het noodzakelijk is den aard van het pensioen te bepalen, te zien in welke mate de Stad en de werkmán daartoe bijdragen, en tevens na te gaan in welken geest de wetgever de verplichting tot pensioen aan de gemeenten heeft opgelegd.

Overwegende dat het pensioen niet kan gelijk gesteld worden met een levensverzekering : dat om dit te bewijzen, het zal volstaan erop te wijzen dat de verzekeraars handelen uit winstbejag, en de premieën vrijelijk berekenen op zulke wijze, dat kanssen tot verlies zoó veel mogelijk uitgesloten zijn, terwijl de Stad Antwerpen die de betaling der pensioenen regelt door de gemeentelijke voorzieningskas, de afhouding die zij mag doen op de loonen, door de wet ziet beperkt op 6 %, en feitelijk slechts 4 % afhoudt (reglement der Gemeentelijke Voorzieningskas, art. 5);

Dat zij daarenboven gehouden is indien de fondsen der voorzieningskas niet volstaan voor de uitkeering der pensioenen, het verschil rechtstreeks uit eigen kas te betalen (art. 2, Wet 25 April 1933);

Dat het blijkt uit de bescheiden die in den bundel berusten dat de Stad jaarlijks groote sommen uit dien hoofde heeft uit te geven;

Dat in onderhavig geval de weduwe De Beuckelaar volgens de wet recht had op een pensioen van twee duizend negen honderd drie en veertig frank, twee en veertig centiemen; dat bij toepassing van het Raadbesluit van 15 December 1930 dit bedrag echter verhoogd werd tot vier duizend frank minimum door gezegd besluit gesteld.

Overwegende dat hieruit blijkt dat de afhoudingen op het loon der gemeentewerklieden gedaan, niet de tegenwaarde is van een risico opgenomen door de Stad, maar enkel zooals blijkt uit de bewoordingen van de wet van 25 April 1933, art. 3, eene bijdrage zijn om ieder jaar, het voor de pensioenlasten bestemde crediet, te stijven;

Dat het pensioen dus moet beschouwd worden als een voordeel toegekend aan den werkmán, door de Stad en waarvan deze den zwaarsten last op zich neemt.

Dat de vervroegde betaling ervan dus wel degelijk schade veroorzaakt aan de Stad.

Overwegende dat de wet weliswaar, voor wat de verplichting tot pensioen betreft, geen onderscheid maakt tusschen het geval waarbij gezegde betaling het gevolg is van ziekte of overmacht, en datgene waarin zij veroorzaakt werd door de fout van een derden persoon.

Dat het gezond verstand echter aanduidt dat, indien in het eerste geval, de verplichting volstrekt is door onmogelijkheid van verhaal, de wet echter voor de gemeenten het recht niet heeft kunnen uitsluiten, in het tweede geval krachtens art. 1382 B. W., verhaal uit te oefenen tegen den persoon, die

aansprakelijk is voor het ongeval dat de vervroegde betaling veroorzaakt.

Overwegende dat uit deze beschouwingen voortvloeit dat de eisch der burgerlijke partij Antwerpen ontvankelijk is en gegrond.

Dat het bedrag van het geëschte kapitaal niet wordt betwist en de berekening, die er toe leidde juist is en billijk.

Overwegende dat de eisch voor zooveel noodig van de Commissie van Openbaren Onderstand niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang.

Dat het immers bij slot van rekening de Stad Antwerpen is die het verschil tusschen de ontvangsten en de uitgaven der voorzieningskas betaalt (art. 6 van het reglement en art. 2 der wet van 25 April 1933).

II. — Burgerlijke Partij Van den Bogaert, Helena, echtgenoot Seys.

Overwegende dat de schade door de burgerlijke partij geleden als volgt mag geschat worden :

1. verplegingskosten en hospitalisatiekosten en geneeskundige zorgen	fr. 822,50
2) kosten van dagvaarding	fr. 63,50
3) wegens werkonbekwaamheid (15 weken aan 140 fr.)	fr. 2100,—
4) wegens gedeeltelijke bestendige werkkraftvermindering ex æque et bono	fr. 4000,—
5) schade aan kleedingstukken	fr. 350,—
6) pijn en smart ex æquo et bono	fr. 1000,—
7) bril	fr. 60,30

Totaal fr. 8396,30

III. — Burgerlijke partij Anna De Bruyn, weduwe De Beuckelaar.

handelende zoo in eigen naam als in hare hoedanigheid :

- 1) van rechthebbende in de nalatenschap van wijlen haren echtgenoot;
- 2) als wettige voorgdes harer minderjarige dochter.

Post 1) der Conclusies :

Overwegende dat de posten a, b, c, d, h, i gerechtvaardigd zijn en de volgende sommen uit dien hoofde mogen toegekend worden :

a)	fr. 828,90
b)	fr. 125,40
c)	fr. 75,30
d)	fr. 15,00
h)	fr. 73,00
i)	fr. 79,50

Totaal fr. 1197,10

dat post 1 ex æquo et bono mag geschat worden op 2000 fr.;

dat posten e, f, g, j en k beloopende tot een totaal van 3962,40 fr., rouw en begrafeniskosten zijn, die een last zijn der nalatenschap.

Dat echter uit hoofde van vervroegde uitgave eene som van 1500 fr. mag worden verleend.

Post 2) der conclusies :

Overwegende dat de posten a en b gerechtvaardigd zijn :

- a) fr. 150,00
- b) fr. 87,00

C. — Pijn en smart van het slachtoffer.

Overwegende dat het bewezen is dat De Beuke-laer bij zijne aankomst in het hospitaal zijn volle bewustzijn bezat en zich heeft kunnen rekenschap geven van zijn nakenden dood.

Dat hij dus zoowel zedelijk als lichamelijk heeft geleden en de gevraagde som volstrekt niet over-dreven is.

Dat uit dien hoofde toekomt aan zijne erfgenamen de som van 15.000 fr.

Waarvan toekomen aan De Bruyne Anna in vol-len eigendom 2/4 en 1/4 in vruchtgebruik en 1/4 in vollen eigendom en 1/4 in naakten eigendom aan de minderjarige De Beukelaer Anna.

D. — Dat de zedelijke schade ondergaan door de weduwe De Beukelaer door het verlies van haar man in volle levenskracht billijk mag geschat worden op 25.000 fr.

E. — Dat bij het bepalen van de vergoeding voor zedelijke schade geleden door de weduwe De Beuke-laer door het verlies van haar vader, men rekening moet houden met het feit dat zij getrouwd was en zelf eene familie had gesticht.

Dat eene som van 5000 fr. ex æquo et bono be-paald, mag worden verleend.

F. — Dat de zedelijke schade door de minder-jarige dochter geleden ten gevolge van het afster-ven van haar vader en grootvader billijk mag ge-schat worden op 15.000 fr.

G.-H. — Dat de vergoeding aan de weduwe De Beukelaer toe te kennen wegens pijn en smart billijk mag geraamd worden op 1000 fr., en deze door haar dochter geleden op 200 fr.

Post 3) der conclusies :

Overwegende dat, rekening houdend met het be-drag van het jaarloon van het slachtoffer en den ouderdom der burgerlijke partij, het kapitaal dat een inkomen van dit bedrag vertegenwoordigt be-loopt op 281.877,75 fr., dat hiervan 40 % dient te worden afgehouden wegens vermoedelijke onder-houdskosten van het slachtoffer, dat er dus aan de burgerlijke partij toekomt 281.877,75 fr. — 112.750,80 = 169.126,95 fr.

Dat gezien de wisselvalligheden van den geldelij-ken toestand het niet billijk zou zijn hiervan 10 % af te houden wegens onmiddellijke betaling.

Overwegende dat het ook niet billijk zou zijn hiervan het bedrag van het kapitaal van het pen-sioen, dat de Stad Antwerpen aan de burgerlijke partij betaalt, af te houden.

Dat de burgerlijke partij immers een vast recht had op dit voordeel, recht waarvoor haar echtgenoot de vereischte stortingen had gedaan en dat zich dienvolgens in zijn vermogen bevond.

Dat het totaal bedrag der schade dus beloopt tot 235.261,05 fr.

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of strijdige conclusies van de hand wijzende als ongegrond, rechtdoende op tegenspraak :

Verklaart den eisch der Commissie van Openba-ren Onderstand niet ontvankelijk bij gebrek aan be-lang.

Veroordeelt Gevers Karel en Gevers Jacobus soli-dair te betalen :

Aan de burgerlijke partij Stad Antwerpen de som van 53.465,49 fr. gedeeld door 2 = 26.732,74 fr., met de gerechtelijke interesten sedert 1 September 1934, en de kosten dezer burgerlijke partij op taks. deze der dagvaarding van 6 Juni 1936 erin be-grepen.

Aan de burgerlijke partij Van den Bogaert Helena, de som van 8.396,30 fr., gedeeld door 2 = 4.198,15 frank, met de gerechtelijke interesten van af 19 Augustus 1934, en de kosten dezer burgerlijke partij op taks.

Aan de burgerlijke partij De Bruyn Anna, weduwe De Beukelaer, zoo in eigen naam als in hare hoe-danigheden zooals hooger bepaald, de som van 235.261,05 fr., gedeeld door 2 = 117.630,52 fr., dit met de gerechtelijke intresten van af 19 Augustus 1934, en de kosten dezer burgerlijke partij op taks.

Zegt dat er geen redenen bestaan om in te gaan op de vraag der burgerlijke partij Stad Antwerpen strekkende tot het uitvoerbaar verklaren van on-derhavig vonnis niettegenstaande hooger beroep.

Nota. — De verdachte heeft hooger beroep in-gesteld tegen dit vonnis

(1) Pirson et De Villé, Responsabilité Civile n° 179. — Le recours des Administrations publiques en cas d'acci-dent causé par un tiers à leurs préposés. Belg. Jud. 1937, col. 34. Verbr. 25 Febr. 1936, Rev. droit pénal 1936, bl. 287. Ber. Brussel, 10 Juni 1936, R. W. 1936, kol. 1629. Ber. Gent, 14 Juli 1936, R. W. 1936, kol. 229. Ber. Brussel, 15 Januari 1936, Revue droit pénal 1936, bl. 437. Antw. 9 Juli 1936, R. W. 1936, kol. 233; id. 3 Juli 1933, R. W. 1932-1933, kol. 757; id. 17 Februari 1932, R. W. 1931-1932, kol. 351, contrà Ber. Brussel, 28 Dec. 1935, R. W. 1936, kol. 631.

(2) Goedseels, Indemnités dues aux victimes des acci-dents de droit commun, n°s 148 en volg.

(3) Goedseels, n°s 54 en volg.

(4) Goedseels, n°s 151 en volg. Pirson et De Villé, Res-ponsabilité civile n° 206bis.

(5) Pirson et De Villé, n° 222. Schuind, Droit Criminel, t. I, bl. 677 en volg.

204

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 25 Februari 1937.

Voorzitter : M. Stelfeld.

Rechters : MM. Van Mieghem en Jageneau.

Pleiters : Mrs De Stryker, Cracco, loco G. Vaes.

ONBEVAARBARE WATERLOOPEN. — UITGE-DROOGDE BEDDING. — IN POLDER GELEGEN. — GEBREK AAN REGELMATIGE TITELS DIE HET PRIVAAT EIGENDOM VAN HET POLDERBE-STUUR BEWIJZEN. — PRIVAAT EIGENDOM VAN DEN STAAT.

De Rechtbank neemt meestal aan dat de onbevaarbare en onvlotbare rivieren aan den Staat toebehooren. Behoudens uitdrukkelijk beding in het Octrooy of in andere regelmatige titels, maakt de uitgedroogde bedding van een onbevaarbare natuurlijke waterloop, in een Polder gelegen, geen privaat eigendom uit van het Polderbestuur.

Het Polder van Austruweel t/ Belgische Staat.

Aangezien de vraag ingeleid bij exploit van den Hr. Coppejans, deurwaarder te Brussel, den 30.9.36 (geboekt te Brussel) er toe strekt te hooren verklaren dat de aanlegger eigenaar is van de bedding der Galgebeek, geklasseerd in den atlas der waterlopen als waterloop Nr 3, en gelegen op het domein van het Polder Bestuur Austruweel, en verweerder te hooren veroordeelen de perceelen waarvan hij zou bezit hebben genomen, te verlaten;

Aangezien vooreerst dient aangestipt dat volgens het gezegde van aanlegger deze beek gedeeltelijk uitgedroogd is, en dat luidens een verzoekschrift aan de Bestendige Deputatie, aangeboden de gedeeltelijke demping der beek gevraagd werd, derwijze dat in feite de Galgebeek's bedding niet op gansch hare lengte blootgelegd is;

Aangezien art. 538 van het B. W. verklaart dat de bevaarbare of vlotbare rivieren beschouwd worden als afhangende van het openbaar domein, evenals alle deelen van het grondgebied welke niet voor privaten eigendom vatbaar zijn; dat er echter zulkdanige wetsbepaling niet voorhanden is voor de onbevaarbare of onvlotbare rivieren, hetgeen voor gevolg had dat meerdere theoriën vooropgesteld werden op dit punt, welke zich allen beriepen op het meest ernstige en vaak op dezelfde wetgevingen van vroeger tijden of andere artikels van het B. W. (Pand. B. Eaux Courantes 23; Dalloz 1846-1-177);

Aangezien de rechtspraak meestal aanneemt dat de onbevaarbare of niet vlotbare rivieren toebehooren aan den Staat (Zie Répert. V° Domaine 129 en volg. Zie nochtans Luik 7-12-1923, B. J., 198, en het advies van den heer Advocaat Generaal Bodeux);

Aangezien de toestand echter eenigszins verschillend is daar waar het gaat over Polderbesturen, welke steeds nog leven onder een uitzonderlijke en verouderde wetgeving, en welke doorgaans op het bezit van aloude titels kunnen bogen, zooals in casu het Octrooy op 20.2.1649 gegeven door Koning Philip aan de Polders van Austruweel, Wilmarsdonck, enz....);

Aangezien aanlegger voorhoudt dat vóór de Fransche omwenteling het openbaar Domein als dusdanig niet bestond, doch dat al de niet particuliere goederen toebehoorden aan de Kroon, en hieruit afleidt dat vermits de Souverein aan de Polders al de gronden toekende welke zij aan de waters zouden onttrekken, zij eigenaar geworden en gebleven zijn dezer gronden en bijhoorigheden;

Aangezien wel kan toegestaan worden dat de Polders, behoudens tegenstrijdige titels, eigenaars zijn der gronden welke zij op de waters hebben veroverd voor zooverre deze gronden of schorren niet

door de gewone tij bedekt worden, in welk geval zij luidens art. I van het Keizerlijk Decreet van 11 Januari 1811 moeten beschouwd worden als openbaar domein, dat eveneens de Polders eigendomsrecht hebben op de bijhoorigheden, zooals sluizen of op de werken door hen uitgevoerd in het belang der gemeenschappelijke verdediging tegen de tij, zooals grachten, dijken, sloten (Brux. 19.7.1901, Pas. 1902, II, 102 Brux. 23.4.1903. Pas. 1903 II- 73, Schramme, Polders p. 137-233, enz.);

Aangezien echter de Gagelbeek niet kan vermoed worden als zijnde uitgegraven door het Polderbestuur in vroegere tijden, dat integendeel zijn kronkelende loop aanwijst dat het hier een natuurlijke waterloop geldt welke vroeger in de Schelde uitmondde, hetgeen ook door het gemeentebestuur Merxem bijgetreden wordt;

Dat bijgevolg bedoelde beek alvast niet kan doorgaan als een werk van 's menschen hand;

Aangezien verder de bewering van aanlegger als zoude het Openbaar Domein van den Prins overgegaan zijn in hoofde van het Polderbestuur, een argument van historischen aard is; en dat het minstens te betwijfelen valt of ook de «res communes» waartoe het water behoort, zouden overgegaan zijn tot het bezit der Kroon, dat integendeel de «gemeene zaken» steeds aan niemand toebehoorden zooals in het Romeinsch Recht en in artikel 174 van het Burgerlijk Wetboek;

Aangezien dan in ieder geval door water bedekte bedding niet vatbaar was voor in bezitnemings;

Aangezien nu het Octrooy van 1649 geen gewag van het eigendom der natuurlijke waterlopen noch van den afstand van eigendom ervan; dat integendeel luidens artikel 6, 7, 26, 27 de Gelanden of te gecommitteerde «straten wegen, watergangen zullen mogen aanleggen midts betaelende den grondt ter taxatie van Neutrale Persoonen; dat wanneer dit Octrooy in art. 33 toelaet jaarlijks te verpachten» de weyden oft Dyckeringe ende gemeyne wegen.... alsmede alle visscherijen aan niemand toebehooren- de ten profijte van de Generaliteit, alles ter interventie van Onzen Rentmeester-Generaal.... tot conservatie van onze rechtigheydt, ten Regarde van de vacante goederen» hierbij alleen de opbrengst dezer verpachting of vruchtgebruik schijnt te worden afgestaan aan de Polders, ten einde hen bij te staan in hunnen strijd tegen den Stroom, doch met behoud der gerechtigheydt (of heerschappij) van den Prins over de vacante goederen, welke dus niet zijn overgegaan in hoofde van de Polders, en thans als vacante goederen ook, toebehooren aan den Staat (art. 713);

Aangezien hieruit volgt dat niets bewijst dat de bedding der bestaande Galgebeek, zoude toebehooren aan het Polderbestuur, en dat anderzijds wanneer het water verdwijnt en de beek hare bestemming verliest, de bedding overgaat tot het privaat eigendom van den Staat (Cfr. Brux. 4.8.1847, Pas. T. II 213; Brux. 9.1.1935 Pas. 1935, II. 269);

Aangezien zoo deze stelling het door regelmatige titels bewezen privaateigendom niet uitsluit; (ad-

vies Comité Consult. Content. Admin. 20-1) dit niet; het geval is voor het kwestieuze Octrooy wegens de onzekerheid der termen ;

Dat overigens de vraag gesteld mag worden of de toestand zooals hij wordt vooropgezet door aanlegger, niet gewijzigd werd in den loop der tijden;

Aangezien ten slotte deze beslissing strookt met het algemeen belang en met het openbaar nut, des te meer daar zelf niet aangehaald wordt dat het al of niet dempen van bedoelde beek of het bezit ervan eenigen invloed zou kunnen uitoefenen op het openbaar nut van aanlegger zelf in betrekking met zijne oorspronkelijke bestemming;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere of meer uitgebreide besluiten van de hand wijzende ;

Verleent akte aan aanlegger dat hij het geding schat onder elk oogpunt der bevoegdheid en den aanleg op meer dan 100.000 frank ; wijst aanlegger af van zijnen eisch en veroordeelt hem tot de kosten van het geding.

205

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN
zetelende in Handelszaken.

16 December 1936.

Alleenzetelende rechter : M. Hofman.
Pleiters : Mrs Croonen en De Cocq.

BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. — VERZET. — SPREKENDE AAN PERSOON. — GELIJKSTELLING WANNEER BETEEKENING GEDAAN IN OMSTANDIGHEDEN WAARUIT MAG AFGELEID WORDEN DAT DE BETEEKENDE DENZELFDEN DAG KENNIS HEEFT GEHAD VAN DE BETEEKENING : IN CASU BETEEKENING TEN WOONHUIZE AAN FAMILIELID MET HEM SAMENWONENDE, EN INSGELIJKS PARTIJ IN ZAKE.

De voorwaarde van «sprekende met de partij» mag als verwezenlijkt aanzien worden, wanneer er omstandigheden voorhanden zijn waaruit mag afgeleid worden dat de beteekeende partij denzelfden dag kennis heeft gehad der beteekening : in casu, beteekening aan de moeder, samenwonende met de beteekeende, en insgelijks partij in zake aan dewelke hetzelfde vonnis terzelfder tijd beteekeend werd in persoonlijken naam.

De geest der nieuwe wetgeving (art. 158, 436 Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, K. B. N° 300 van 30 Maart 1936) heeft voor doel den gang der rechtspleging te bespoedigen, en de kosten te verminderen.

Janssens t/ Cosijns.

Aangezien Florent J. door verstekvonnis van deze Rechtbank in dato van 28 Juli 1936, veroordeeld werd samen met anderen, hoofdelijk een som van 10.000 frank aan Anna C. te betalen.

Aangezien dit vonnis hem op 28 September 1936 beteekeend werd ;

Aangezien hij slechts op 17 November 1936 verzet heeft aangeteekend, zoodat een tijdruimte van vijftig dagen verlopen is tusschen de beteekening en het verzet ;

Aangezien in dit geval moet onderzocht worden of er toepassing moet gedaan worden van de nieuwe artikelen 158 en 436 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936, verslag aan den Koning n° 300) bedingende dat indien een vonnis bij verstek beteekeend werd aan een partij, sprekende met haar in persoon, het verzet slechts gedurende 15 dagen ontvankelijk is, te rekenen van den dag der beteekening ;

Aangezien met inachtneming van den geest der nieuwe wetgeving, voor doel hebbende de gang van de rechtspleging te bespoedigen en tevens de kosten er van te verminderen, er dient beslist dat de voorwaarde van met een partij in persoon te spreken voor verwezenlijk mag gehouden worden, indien de beteekening gedaan werd ten woonhuize der beteekeende partij aan persoon bijzonder gelast om haar boodschappen aan te nemen en er omstandigheden voorhanden zijn, waaruit mag afgeleid worden dat de beteekeende partij den dag zelf der beteekening, kennis heeft gekregen van den stand der rechtspleging en aldus van af de beteekening over een tijdruimte van 15 dagen beschikt om haar recht van verzet uit te oefenen ;

Aangezien het ter zake een vonnis geldt waarin niet alleen de eischer op verzet, maar ook zijn moeder, broeder en zuster betrokken zijn ; dat al deze partijen samenwonen ;

Aangezien het vonnis op 28 September 1936 te gelijkertijd beteekeend werd in de gemeene woning aan eischer op verzet, sprekende met zijn moeder en aan deze laatste, zoo in eigen naam als in haar hoedanigheid van voogdes en wettelijke beheerster der goederen van haar minderjarige kinderen, sprekende met haar zelf ; dat het buiten twijfel is dat dien zelfden dag eischer op verzet kennis heeft gekregen van deze beteekening en dat hij zich dus in denzelfden toestand bevindt alsof de beteekening aan hem persoonlijk gedaan werd ; dat derhalve de beschikkingen van artikel 158 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging van toepassing zijn ;

Aangezien, zooals hierboven aangehaald, er meer dan 15 dagen verlopen zijn tusschen de beteekening en het verzet en dat diensvolgens het verzet laattijdig is ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in handelszaken, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, verklaart het ingestelde verzet onontvankelijk ; verweist eischer op verzet in de kosten van dit verzet.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

206

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUGGE

28 Januari 1936.

Voorzitter : M. L. Vandepitte.
 Referendaris : M. Edm. Maertens.
 Pleiters : Mrs Sabbe en Ancot.

BEVOEGDHEID. — VONNIS VAN ONBEVOEGDHEID. — GEEN BETEKENING. — GEEN AANHANGIGHEID.

I. Wanneer de burgerlijke rechtbank, zelf ongevraagd zijnde, partijen naar den bevoegden rechter verzonden heeft, hoeft zij zich de kennis van het geschil onttrokken, en is het geding voor haar geëindigd. Dit vonnis heeft volle gezag van gewijsde, zoolang het bij wege van hooger beroep niet bestreden is.

II. Hij moet het vonnis van onbevoegdheid vooraf niet beteekenen, omdat hij het vrijwillig uitvoert en aldus onder de toepassing van de art. 147 en 148 W. v. B. R. niet valt.

De stelregel : «Patria sunt non esse et non significari» is in de wet niet geschreven.

Lampaert t/ De Schepper.

Aangezien eischer de betaling van 25.000 frank opvoert, eischbaar sedert meer dan 5 maanden, benevens de overeengekomen kroozen aan 6.50 % sedert 15 Mei 1935;

Dat hij het geding eerst gebracht heeft vóór de burgerlijke rechtbank van Brugge, die zich onbevoegd verklaard heeft; dat hij hiermede instemt;

Aangezien verweerder verzaakt aan het middel van nietontvankelijkheid, gegrond op het niet vermelden van de inschrijving op het handelsregister, in het exploit van zaakinstel;

Dat eischer immers het bewijs van deze inschrijving ingediend heeft;

Aangezien verweerder beweert dat er aanhangigheid bestaat en dat het geding naar de burgerlijke rechtbank moet verzonden worden :

1) omdat hij het bestaan van het vonnis van onbevoegdheid niet kent, daar het hem niet beteekend werd;

2) omdat dit vonnis geen kracht van gewijsde bekomen heeft en nog altijd vatbaar is voor hooger beroep; dat het niet geoorloofd is in te stemmen met zaken van openbare orde, zoodat eischer's instemming met dit vonnis waardeloos is;

Aangezien de stelregel «Patria sunt non esse et non significari» in de wetgeving niet geschreven is;

Dat de art. 147 en 148 B. R. alleenlijk voorschrijven dat de vonnissen eerst moeten beteekend worden, vooraleer zij mogen uitgevoerd worden;

Dat dit voorschrift alleen betrekking heeft op de gedwongen en niet op de vrijwillige uitvoering;

Dat eischer vrijwillig het vonnis van onbevoegdheid uitvoert, dat hem in het ongelijk stelde, wanneer hij zijne zaak voor den bevoegden rechter brengt;

Aangezien de burgerlijke rechtbank, wanneer zij zich onbevoegd verklaard heeft, de zaak naar den

bevoegden rechter verzonden heeft en zich aldus de kennis van de zaak onttrokken heeft;

Dat het geding voor deze rechtbank geëindigd is en dat het vonnis volle gezag van gewijsde bezit, zoolang het bij wege van hooger beroep niet bestreden is;

Aangezien er dan slechts één geding bestaat vóór één rechtbank, zoodat er van aanhangigheid geen spraak kan zijn;

Aangezien er alleenlijk bekend wordt dat dit geding voor de burgerlijke rechtbank van Brugge eens gebracht werd, doch dat het althans niet bewezen is dat dit geding door een vonnis van onbevoegdheid geëindigd is;

Om deze redenen :

De Rechtbank, vooraleer ten gronde te wijzen, beveelt aan eischer het bewijs voor te leggen dat de burgerlijke rechtbank van Brugge zich onbevoegd verklaard heeft om te wijzen over deze vordering;

Verzendt ten dien einde de zaak naar de terechtzitting van 11 Februari 1936 om dit bewijs in te dienen;

Om vervolgens te zien wijzen als in rechten behooren zal;

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg, niettegenstaande elk verhaal.

207

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 5 November 1936.

Voorzitter : M. Claeys.
 Rechters : MM. Van Hoecke en Buyck.
 Referendaris : M. R. Maraite.
 Pleiters : Mrs Varendonck en Claeys.

RECHTSPLEGING. — BURGERLIJKE VERBINTENIS. — DAGVAARDING TEGEN EENE GEHUWDE VROUW. — GEBREK AAN GELIJKTIJDIGE DAGVAARDING VAN DEN MAN. — NIETIGHEID VAN OPENBARE ORDE.

Bij gebrek aan eene reeds verleende machtiging van haren man om in rechte op te treden of aan eene vrijwillige tusschenkomst van dezen om ze in den loop van het geding daartoe te machtigen wordt de gehuwde vrouw niet geldig gedagvaard bij aldien haar echtgenoot niet terzelfder tijd vóór het gerecht te dien einde opgeroepen wordt.

De nietigheid van dergelijke dagvaarding is van openbare orde.

N.V. Lamot Limited t/ Bulte Angèle.

Aangezien de eisch door aanlegster ingediend er toe strekt wegens saldo eener leening van 25.000 frank aan eene zekere weduwe J. Bulte, moeder van verweester toegestaan en voor uitkeering der welke laatste zich den 3 Juni 1935 op hare roerende en onroerende goederen, persoonlijk en hoofdelijk borg heeft gesteld, betaling der som van

20.771,20 frank te bekomen met de gerechtelijke interesten en de kosten des geding;

Aangezien de debatten bewezen hebben dat verweerster die met eenen heer Oscar Pagnon getrouwd is alleen bij exploit in datum van 25 Oogst 1936 vóór deze Rechtbank werd betrokken;

Aangezien verweerster bij gebrek aan eene reeds verleende machtiging van haren man om in rechte op te treden of aan eene vrijwillige tusschenkomst van dezen om ze in den loop van het geding daartoe te machtigen, niet geldig gedagvaard wordt bij aldien haar echtgenoot niet terzelfder tijd vóór het gerecht te dien einde opgeroepen wordt (Laurent Principes de Droit Civil D. III, nr 156, bl. 194, Hof van Verbreking, 22 Januari 1848, Pas. 1848, I, 211; Beroepshof Gent, 23 December 1927, J. C. F. 1928, nr 4818, blz. 21);

Aangezien de nietigheid van dergelijke dagvaarding van openbare orde is en diensvolgens door de Rechtbank van ambtswege hoeft opgeworpen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende verklaart dat de door aanlegster aan verweerster op 25 Oogst 1936 beteevende dagvaarding om in rechte te verschijnen nietig is en het geschil derhalve thans niet vóór de Rechtbank aanhangig wordt gemaakt;

Verwijst aanlegster in de kosten des geding.

208

VREDEGERECHT VAN HET KANTON VILVOORDE

25 Maart 1937.

Vrederechter : Mr Vlieberg.

Pleiters : Mrs Bolle, Lambin en Nauwelaers.

I. — VENNOOTSCHAP IN GEZAMENLIJKE NAAM. — ART. 4 EN 11 DER WET OP DE VENNOOTSCHAPPEN.

II. — GEENE STICHTINGSAKTE. — GEEN VOLSTREKTE NIETIGHEID.

III. — GEENE BEKENDMAKING ; LATERE AKTE AAN BEKENDMAKING ONDERWORPEN. — VERVAL DER STRAFBEPALING VOORZIEN BIJ ART. 11.

I. — *De vennootschappen in gezamenlijken naam moeten gevormd worden door publieke onderhandsche akten, op straf van nietigheid. Deze akte — bij uittreksel — is onderworpen aan bekendmaking; de vennootschap daarbij in gebreke gebleven, zal hare rechtsvordering onontvankelijk zien verklaren.*

II. — *Geene volstreekte nietigheid voor art. 4. — De akte die de vennootschap in vereffening stelt, met tusschenkomst van de schuldeischers, kan deze nietigheid dekken.*

III. — *In geval de akte die de maatschappij in vereffening stelt, tevens het vroeger bestaan der vennootschap aanhaalt en hare werkzaamheid, maatschappelijke naam enz. — art. 7 en volgende — bekend maakt, vervalt de straf — het onontvankelijk verklaren van de rechtsvordering — voorzien bij art. 11.*

Gelders Frères en De Gendt/ Briesen.

Aangezien van verweerster betaling wordt geëischt van vervallen huishuur zijnde vijf duizend vijf honderd frank ;

Aangezien verweerster zonder de schuld te betwisten, opwerpt dat de eisch van de maatschappij Gelders Frères en De Gendt, die heden in vereffening is, onontvankelijk moet verklaard worden :

1° bij gebrek aan stichtingsakte ;

2° bij gebrek aan bekendmaking ;

Aangezien verweerster aldus bedoelt dat aanlegster zou verwaarloosd hebben zich te voegen volgens art. 4 en volgende van de wet op de vennootschappen ;

Aangezien art. 4 van deze wet bepaalt dat de vennootschappen in gezamenlijken naam gevormd worden, op straf van nietigheid, door bijzondere akten, publiek of onderhandsch.....

Aangezien de volgende artikels van gezegde wet bepalen dat deze akte onderworpen is aan bekendmaking en dat art. 11 voorziet dat elke rechtsvordering ingespannen door een vennootschap die deze bekendmaking heeft verwaarloosd, moet aanzien worden als niet onontvankelijk ;

Aangezien de beredeneering van verweerster dus op het volgende neerkomt : er bestaat geen vennootschap bij gebrek aan stichtingsakte, dus is de dagvaarding nietig ; verder bij gebrek aan bekendmaking der stichtingsakte — bij uittreksel — moet de rechtsvordering als onontvankelijk zijnde verklaard worden ;

Aangezien het er dus op aankomt deze twee punten te onderzoeken :

Aangaande de eerste opwerping : — geen stichtingsakte ;

Overwegende dat dient opgemerkt dat de nietigheid voorzien door artikel 4 der wet op de vennootschappen niet een volkomen of volstreekte nietigheid is, maar wel een nietigheid die door derden kan ingeroepen worden ; dat als derden moeten worden aanzien al degenen die buiten het vennootschap staan ;

Overwegende dat bewezen is dat in October 1933 de schuldeischers van de maatschappij Gelders en De Gendt, in plaats van de nietigheid van de vennootschap in te roepen, wegens gebrek aan stichtingsakte, integendeel verkozen ze te aanschouwen als genietende van een geldig bestaan en dat deze keus werd bekrachtigd toen ze in 1934 samen met de vennoten Gelders en De Gendt tot eene overeenkomst kwamen die voor doel had de bestaande vennootschap in vereffening te zien brengen ;

Overwegende dat namelijk een akte den 14 Mei 1934 in het Staatsblad bekend gemaakt het volgende bepaalt :

« La société et nom collectif, constituée entre les soussignés sous la raison sociale Gelders Frères et De Gendt, pour l'exploitation de l'entreprise dénommée Hofstade Plage, est dissoute de commun accord et mise en liquidation » ;

Overwegende dat deze bekendmaking, indien ze in se, niet kan aanzien worden als eene stichtingsakte in werkelijkheid, nochtans, het bestaan van de maatschappij heeft openbaar gemaakt, dat wel

blijkt dat van dit oogenblik aan de voorschriften van de wet is voldaan voor hetgeen de belangen van derden aangaat ; dat ook de voorschriften van artikel 7 der wet op de vennootschappen werden onderhouden aangaande den maatschappelijken naam en de aanduiding der zaakwaarnemende personen ; dat misschien een zekere twijfel kan oprijzen aangaande het tijdstip van ontstaan en eindigen van de gemeenschap, doch dat deze twijfel wordt opgelost als men nagaat dat het begin van het maatschappelijk leven samenloopt met het bezit nemen van de gronden Hofstade-Plage en de vennootschap haar einde vindt in de aangekondigde ontbinding ;

Aangaande de tweede opwerping — geene bekendmaking — ;

Overwegende dat uit hetgeen hiervoren is aangehaald blijkt, dat de pleegvormen door de wet voorzien zijn onderhouden met het inlasschen in de bijvoegsels van het Staatsblad van de onderhandsche akte van 14 Mei 1934 ;

Overwegende ten slotte dat verweerster voor hetgeen de mondelinge huurovereenkomst aangaat met aanlegster in betrekking is gekomen in Februari 1936, dus ander half jaar na dat in het Staatsblad de vereffening werd aangekondigd ; dat men niet inziet hoe ze, op heden de nietigheid van de vennootschap zou kunnen inroepen daar deze vennootschap regelmatig in vereffening werd verklaard ;

Aangezien voor hetgeen den grond van den eisch betreft, verweerster de gevraagde som niet betwist.

Om deze redenen :

Gelet op art. 3, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935, in eersten aanleg beslissende, verklaren den eisch ontvankelijk en gegrond en recht doende, veroordeelen verweerster te betalen aan aanlegster de som van vijf duizend vijf honderd frank met de rechterlijke interesten en de onkosten heden begroot op honderd vier en veertig frank 70 centiem.

209

POLITIËRECHTBANK TE LOKEREN

8 Januari 1937.

Rechter : M. Van Winkel.

BETALING. — STORTING OP POSTCHECKREKENING. — GELDIGHEID.

De storting op de postcheckrekening van den schuldeischer stelt door zichzelf een volkomen geldige wijze van betaling daar. Het nemen van een postcheckrekening brengt inderdaad van wege haar titularis een stilzwijgende lastgeving aan het postbeheer mede om de bedragen op deze rekening gestort geldig in ontvangst te nemen.

O. M. t/ Snel.

Aangezien de betichte in overtreding genomen werd door de Rijkswacht op 30 Juli 1936, om beelden te hebben zijn motorrijwiel gedreven door

een ontploffingsmotor, waarvan de uitlaat niet geruisloos geschiedde, feit tegenstrijdig met de voorschriften van art. 99/3 van het K. B. van 1 Februari 1934 op het verkeer ;

Aangezien de ambtenaar van het O. M. bij de Politierechtbank te Lokeren op 3 Oogst 1936, bij toepassing van het K. B. van 10 Januari 1935 den betichte verwittigde dat, mits storting in handen van den heer Ontvanger der Registratie en Domeinen te Lokeren, postchecknummer 2.182, vóór den 24 Oogst 1936, van eene som van 30 fr. binnen den stipt vastgestelden tijd, de publieke vordering ten zijnen laste zou vervallen ;

Aangezien de betichte ter zitting bewezen heeft dat hij op 22 Oogst 1936, ten postkantore te Moerbeke-Waas, de geëischte som van 30 fr. gestort heeft op de postcheckrekening n° 2.182 van het Kantoor der Registratie en Domeinen te Lokeren ;

Aangezien de storting op de postcheckrekening van den schuldeischer door zich zelf eene volkomen geldige wijze van betaling daarstelt ; dat immers het nemen van eene postcheckrekening vanwege haar titularis minstens eene stilzwijgende lastgeving aan het postbeheer medebrengt, om de bedragen op deze rekening gestort geldig in ontvangst te nemen ; dat zulke stilzwijgende lastgeving om betalingen te ontvangen, volgens het gewoon recht geldig is (cf. Baudry-Lacantinerie, Précis, T. II, n° 1.024 ; Planiol, T. II, n° 413) ;

Aangezien daarenboven de hoogervermelde verwittiging zelf van het O. M. aan den betichte de storting op de postcheckrekening van het kantoor der registratie aanduidt ; dat overigens deze wijze van betaling door het beheer van geldwezen algemeen wordt aangeduid en aangenomen ; dat de waarschuwingen uitgaande van gezegd beheer voor betaling van verschuldigde rechten en belastingen, meestal een stortingsbulletijn op de postcheckrekening van het bevoegd kantoor aangehecht dragen ; dat deze bulletijns op de keerzijde de melding bevatten dat in geval van betaling ter post, het ontvangstbewijs, behoorlijk geteekend en gestempeld, voor den belastingsschuldige een kwijtschrift uitmaakt ;

Aangezien dus de storting door den betichte gedaan op 22 Oogst 1936, binnen het voorgeschreven tijdperk, als geldige betaling en volledige voldoening aan het verzoek van het O. M. dient beschouwd te worden ;

Aangezien krachtens art. 166 van het wetboek van strafvordering, gewijzigd door het K. B. van 10 Januari 1935, de betaling binnen den bepaalden termijn, van de geldboete door het O. M. vastgesteld, de publieke vordering doet vervallen ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, ontvangt het verzet, en recht doende, zegt dat de publieke vordering vervallen was, ten gevolge van de betaling der boete door den betichte, en verzendt deze van het vervolg zonder kosten.

BIBLIOGRAPHIE

PAUL HORION. — La durée du travail industriel et commercial et les congés payés. - Brussel. Etabl. Bruylant. 1937.

Deze studie is zeer actueel en bovendien zeer nuttig voor dezen die zich op de hoogte willen houden der ontwikkeling van de maatschappelijke wetgeving.

In zijne inleiding wijst schrijver bijzonder op de tusschenkomst van zekere lichamen in het opstellen der sociale wetten.

Zoo b.v. bepaalt de wet van den 9den Juli 1936 dat de regering den Hoogen Raad van Arbeid en Sociale Voorzorg moet raadplegen om deze wet ten uitvoer te brengen.

Hetzelfde geldt voor de paritaire commissies en de arbeidssyndikaten die namelijk geraadpleegd zijn geworden voor het opstellen der wet van den 8sten Juli 1936 op de jaarlijksche verlofdagen.

Zoo vermindert wel eenigszins de rol van den wetgever daar en de besprekingen in den Hoogen Raad van Arbeid en in de paritaire commissies en in de syndikaten hetzelfde belang krijgen als de voorbereidende besprekingen in de Kamer of in den Senaat.

Deze vermindering van het recht der wetgevende macht is voor deze laatste alleszins een groote ontlasting maar zal wel ten goede komen aan de degelijkheid dezer wetgeving die nu voorbereid wordt door zulke personen die den aard der zaken best kennen en best begrijpen.

Er dient nochtans opgemerkt te worden dat in de wet op de jaarlijksche verlofdagen van den 8sten Juli 1936 aan den Koning de macht wordt toegekend om door Koninklijk Besluit de beslissingen genomen door paritaire commissies bindend te maken voor de belanghebbenden, zelfs wanneer deze beslissingen niet zouden overeenkomen met art. 2 en 3 derzelfde wet die het principieel der verlofdagen regelt.

Te Antwerpen, namelijk, worden de verlofdagen geregeld zooals het Nationaal Comité der Haven van Antwerpen het besloten heeft in zijn zitting van den 19den November 1936, beslissing die door een Koninklijk Besluit van den 17den Januari 1937 verplichtend is geworden, zelfs bij afwijking van de algemeene reglementeering door de wet voorzien.

Zoo komt het dan, dat elke werkgever, die erkent havenarbeiders in zijn bedrijf te bezigen, verplicht is aan te sluiten bij dit Nationaal Comité der Haven van Antwerpen, dewelke het bedrag der te storten sommen alsook den tijd der verlofdagen regelen zal.

Beurtelings onderzoekt de heer Horion de wet op den acht uren-arbeid, de wet op de acht en veertig uren, de wet op de jaarlijksche verlofdagen en deze die inzonderheid het werk in de diamantnijverheid en in zekere glasblazerijen regelt.

Het is een zeer volledig werk, hetwelk methodisch de straal van toepassing der wet onderzoekt en beschrijft.

De documentatie die door den schrijver gebruikt wordt is omvangrijk en volledig.

Voor de juristen heeft dit werk zijn belang, niet enkel om die algemeene reglementeering der arbeids-overeenkomst, maar wel om de vele strafbepalingen die deze wet voor de overtredingen voorziet.

Het hoort thuis in de boekerij van elken jurist die door zijn bedrijf kan geroepen worden de toepassing dezer wet na te gaan en de eventuele strafvervolgingen te onderzoeken.

J. F.

INGEZONDEN BIJDAGEN

KAN DE MINDERJARIGE VERLATEN MOEDER ZELFSTANDIG DE VORDERING VAN ART. 340 B EN C VAN HET B. W. UITOEFENEN ?

De wet van 6 April 1908, vervat in artikel 337 en volgende van het B. W., geeft in artikel 340b een vordering tot bekomen van onderhoudsgeld aan het natuurlijk kind tegenover den persoon, die met zijn moeder gedurende de wettelijke conceptie-periode betrekkingen heeft gehad.

In artikel 340e wordt gezegd, dat de vordering persoonlijk is aan het kind. Ze gaat niet over tot de erfgenamen. Artikel 340c geeft aan de moeder in dit geval het recht, vergoeding voor kraambekosten te eischen, alsmede alle andere schadevergoeding gesteund op artikel 1382 van het B. W.

De vordering van het kind wordt uitgeoefend door de moeder. De rechtspraak heeft deze handelwijze zeer spoedig vastgelegd. De moeder inderdaad, die het kind erkend heeft, verwert de hoedanigheid van wettelijke beheerder en beschikt ook over de vaderlijke macht.

Nopens het instellen der vordering is een moeilijkheid gerezen, indien de moeder minderjarig is. Een eerste oplossing, die voorgesteld werd, is de tusschenkomst van een voogd ad hoc. Een andere zienswijze maakt de tusschenkomst van den wettelijken vertegenwoordiger van de minderjarige moeder noodzakelijk. Tenslotte werd er aangenomen, dat de moeder, zelfs minderjarig zijnde, het recht heeft op te treden voor haar kind en de vordering in te stellen. (Luik, 30 Mei 1928, Pas. 1928, II, 201.)

Voorafgaandelijk dient gezegd, dat de gelijkaardige Fransche wet, eveneens opgenomen in artikel 340 B.W., dat zegt: « pendant la minorité de l'enfant, la mère même mineure a seule qualité pour intenter l'action », alle moeilijkheid uitschakelt, daar de hypothese, die we thans onderzoeken, wettelijk geregeld werd.

De Belgische rechtspraak vertoont eenige onzekerheid, doch we meenen met De Page (Traité I, N° 1171 en 1213), dat de minderjarige moeder tot het uitoefenen der vordering moet toegelaten worden. Deze thesis berust op het zeer ernstige argument, dat men er zoo niet toekomt een vertegenwoordiging bij een andere vertegenwoordiging bij te voegen. De gedachte der dubbele vertegenwoordiging is strijdig met de wet, des te meer dat artikel 340c uitdrukkelijk bepaalt, dat de vordering uitsluitend toekomt aan het kind. Dit laatste nu kan alleen geldig vertegenwoordigd worden door zijn wettelijken vertegenwoordiger, die in dit geval de moeder is, die het heeft erkend.

De minderjarige moeder heeft dus het recht zelfstandig de vordering, tot bekoming van onderhoudsgeld van het kind, uit te oefenen.

Nu dient nog de vraag gesteld, of de minderjarige moeder de vordering, die haar voorbehouden is, namelijk deze die ertoe strekt vergoeding der kraambekosten te bekomen, en desgevallend schadevergoeding, zelfstandig kan uitoefenen.

Op eerste zicht zou men zich inderdaad wanen op gebied van gemeen recht en bijgevolg de noodzakelijkheid van een vertegenwoordiging wettelijk achten.

Een nauwkeurig onderzoek echter leidt tot het besluit, dat zulks niet de opvatting kan zijn, die met de bedoeling van den wetgever strookt.

Inderdaad, in de eerste plaats dient opgemerkt, dat het hier een speciale vordering geldt. Artikel 340c zegt wel degelijk, dat de vordering van de moeder alleen kan uitgeoefend worden in de gevallen voorzien door artikel 340b. Hieruit mag men niet besluiten, dat de vordering der moeder altijd moet gebonden zijn aan deze van het kind. De vordering der moeder is mogelijk in de vier gevallen, opgesomd door artikel 340b. De wettekst zegt inderdaad in artikel 340c: « dans les cas prévus par l'article précédent ». De wet zegt niet « dans le cas », hiermede bedoelende de vordering van het kind.

Uit deze zeer specieuze redeneering mag niet afgeleid worden, dat men zich bevindt voor het gemeen recht. Deze opvatting wordt inderdaad tegengesproken door artikel 340e, dat het speciaal karakter der vordering, voorzien door artikel 340c, bevestigt, met de bepaling dat deze vraag persoonlijk aan de moeder is voorbehouden.

Het principieel der personaliteit van de vraag brengt de noodzakelijkheid mede van het persoonlijk optreden van de moeder. De minderjarigheid is hiertoe geen beletsel.

Het zou trouwens onlogisch wezen voor een dubbele vraag, die gelijktijdig wordt ingeleid door eenzelfde persoon, een vertegenwoordiging te eischen door een derue persoon een deel van de vraag. Het moet aangenomen worden, dat de moeder, die zelfstandig, hoewel minderjarig zijnde, de vordering van het kind mag uitoefenen, tevens ook gerechtigd is haar persoonlijke vordering in bekoming van kraambedskosten en schadevergoeding in te stellen.

BALIELEVEN

VLAAMSCH E CONFÉRENTIE DER BALIE VAN GENT

Op Woensdag 30 Maart, hield de Vlaamsche Conferentie haar derde gewone vergadering.

Als spreker trad op, Mter Crombé, die handelde over het « Gewoonterecht in het Arrondissement Gent ».

Na een algemeene inleiding over de historiek en de juridische waarde der gewoonte, behandelde de spreker, per kanton, de meest gebruikelijke regelen van het gewoonterecht, vooral inzake huur en landbouwpachten.

Gezien het practische nut van het tweede deel dezer uiteenzetting, besloot de vergadering deze gegevens, ten gerieve van de leden der Conferentie, uit te geven.

De vergadering eindigde met twee mededeelingen vanwege den Voorzitter:

Op Woensdag 21 April, om 18 u., zal Mter De Cnijn, oud-staffhouder der Balie, een voordracht geven over « De Plichten der Advokaten ».

Daarna, om 7.30 u., wordt een stagisten-souper gegeven in de « Waterzooi » (recht over het Gravensteen), dat door het bestuur kosteloos wordt aangeboden aan de leden stagisten eerste jaars.

Op Maandag, 24 Mei, richt de Vlaamsche Conferentie een uitstap in naar Fransch Vlaanderen. Nadere gegevens zullen hierover later verstrekt worden.

MEDEDEELINGEN

DE DESKUNDIGEN EN HET GEBRUIK DER NEDERLANDSCHE TAAL IN GERECHTSZAKEN

Wij ontvingen van de « Vlaamsche Accountants Vereniging » (secretariaat Muggenberglei 226, Deurne-Z.) een schrijven, waaraan wij volgaarne plaats verleen.

* * *

Onder den titel « De Deskundigen en het gebruik der Nederlandsche Taal in gerechtszaken », verscheen in nummer 26 van het Rechtskundig Weekblad van 14 Maart 1.1., een artikeltje dat onze aandacht heeft getrokken.

Wij zijn gelukkig U te kunnen mededeelen dat de daarin gestelde vraag « Wie gaat de handen uit de mouwen steken ? » een overbodig iets is geworden, althans voor wat de deskundig-rekenplichtigen (accountants) betreft, en dit zal blijkbaar wel de categorie van deskundigen zijn, die het meest wordt bedoeld. Niet alleen meenen wij dat onze vereeniging aan uw aandacht mag worden onderworpen wegens haar zuiver Vlaamsch karakter — (zij is trouwens eene afdeling van het V. E. V.) —, doch eveneens om den ernst van hare beginselen op beroepsgebied, zooals U moge blijken uit onze brochure Nr 1 « De Accountant in de Heden-daagsche Maatschppij », waarvan wij U een exemplaar doen geworden.

Wij zouden U zeer dankbaar zijn indien U ons een middel wildet aan de hand stellen om onze vereeniging in rechtskundige kringen beter te doen kennen.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 14, - 3 April 1937. - Prof. Dr J. H. W. Verzijl, Het volkenrecht tegenover den Spaanschen burgeroorlog. Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer, Gespletenheid des rechts.

DALLOZ. - RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 12, - 25 Maart 1937. Chronique. - La libre circulation de l'or sous le régime du cours forcé, par M. Henri Capitant.

Vlaamsche Juristen
Abonneert U op
RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.